

© Ministry of Justice of the Czech Republic, www.justice.cz. [Translation already published on the official website of the Ministry of Justice of the Czech Republic.] Permission to re-publish this translation has been granted by the Ministry of Justice of the Czech Republic for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© Ministerstvo spravedlnosti České republiky, www.justice.cz. [Překlad již zveřejněný na oficiální webové stránce Ministerstva spravedlnosti České republiky.] Povolení k opětovnému zveřejnění tohoto překladu bylo uděleno Ministerstvem spravedlnosti České republiky pouze pro účely zařazení do databáze Soudu HUDOC.

RADA EVROPY

EVROPSKÝ SOUD PRO LIDSKÁ PRÁVA

PÁTÁ SEKCE

VĚC DRUŽSTEVNÍ ZÁLOŽNA PRIA a OSTATNÍ proti ČESKÉ REPUBLICE

(stížnost č. 72034/01)

ROZSUDEK
(spravedlivé zadostiučinění)

*Toto znění bylo opraveno dne 27. ledna 2010
podle článku 81 Jednacího řádu Soudu.*

ŠTRASBURK

21. ledna 2010

*Tento rozsudek nabude právní moci za podmínek stanovených v článku 44 odst. 2 Úmluvy.
Může být předmětem formálních úprav.*

*Rozsudek je v autentickém anglickém znění publikován na internetových stránkách
Evropského soudu pro lidská práva v databázi HUDOC (www.echr.coe.int). Pořízený úřední
překlad do českého jazyka není autentickým zněním rozsudku.*

Ve věci Družstevní záložna Pria a ostatní proti České republice,

Evropský soud pro lidská práva (pátá sekce), zasedající v senátu ve složení

Peer Lorenzen, *předseda*,

Renate Jaeger,

Karel Jungwiert,

Rait Maruste,

Mark Villiger,

Isabelle Berro-Lefèvre,

Zdravka Kalaydjieva, *soudci*,

a Claudia Westerdiek, *tajemnice sekce*,

po poradě konané dne 15. prosince 2009,

vynesl tento rozsudek, který byl přijat uvedeného dne:

ŘÍZENÍ

1. Řízení bylo zahájeno stížností (č. 72034/01) směřující proti České republice, kterou dne 26. března 2001 podali k Soudu na základě článku 34 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod („Úmluva“) Družstevní záložna Pria a dalších osm stěžovatelů, pan Jiří Medek, pan František Zoubek, pan Vladimír Olšaník, pan Karel Pospíšil, paní Dagmar Kousalová, pan Josef Frommel, paní Ludmila Kramolišová a paní Jiřina Solaříková, členové této družstevní záložny, jejího vedení a kontrolních orgánů. V průběhu řízení před Soudem se k řízení připojilo dalších 633 osob, členů družstevní záložny. První stěžovatelka je právnickou osobou se sídlem v Brně (dále jen „stěžovatelská družstevní záložna“), založenou podle zákona o spořitelních a úvěrních družstvech („zákon“). Tato družstevní záložna byla zapsána do obchodního rejstříku dne 23. srpna 1995. Uvedené fyzické osoby jsou českými občany.

2. V rozsudku vynesném dne 31. července 2008 („rozsudek ve věci samé“) Soud rozhodl, že ve vztahu k stěžovatelské družstevní záložně došlo k porušení článku 6 Úmluvy a článku 1 Protokolu č. 1. Dále rozhodl, že není nutné rozhodovat o otázce tvrzeného porušení článku 13 Úmluvy, a prohlásil za nepřijatelné stížnosti všech jednotlivých stěžovatelů (*Družstevní záložna Pria a ostatní proti České republice*, č. 72034/01, 31. července 2008, „rozsudek ve věci samé“).

3. Stěžovatelé požadovali podle článku 41 Úmluvy spravedlivé zadostiučinění v podobě *restitutio in integrum* nebo náhrady vzniklé majetkové škody a morální újmy a náhrady vynaložených nákladů řízení.

4. Vzhledem k tomu, že otázka aplikace článku 41 Úmluvy nebyla připravena k rozhodnutí, Soud tuto otázku odložil a vyzval vládu a stěžovatelku, aby do tří měsíců předložily písemné stanovisko k této otázce a zejména aby Soud seznámily s případně uzavřenou dohodou (tamtéž, § 118-119 a bod 5. výroku rozsudku).

5. Účastníci řízení nedospěli v otázce spravedlivého zadostiučinění k dohodě. Stěžovatelská družstevní záložna i vláda předložily svá písemná stanoviska.

PRÁVNÍ POSOUZENÍ

6. Článek 41 Úmluvy zní:

„Jestliže Soud prohlásí, že byla porušena Úmluva nebo její protokoly, a jestliže vnitrostátní právo zúčastněné Vysoké smluvní strany umožňuje jen částečné odstranění důsledků tohoto porušení, Soud přiznává v případě potřeby poškozené straně spravedlivé zadostiucinění.“

A. Újma

7. Stěžovatelská družstevní záložna předložila podrobný přehled aktiv, která údajně vlastnila v době uvalení nucené správy. Prohlásila, že nucený správce její majetek špatně spravoval, způsobil na něm škodu a že nařízením likvidace byla zbavena možnosti spravovat svůj majetek a provozovat podnikatelskou činnost. Stěžovatelská družstevní záložna dále argumentuje, že se u vnitrostátních soudů nedomohla nápravy, a požaduje, aby byla uvedena do stavu, v jakém by se nacházela, pokud by ke zjištěným porušením Úmluvy nedošlo. Odvolává se v tomto směru na znalecký posudek připojený k podání ze 4. dubna 2006, kterým byla její aktiva oceněna na částku 528 279 840 Kč (19 609 497 €). Žádá Soud, aby vzal v úvahu, že byla zbavena možnosti prokázat nezákonnost uvalení nucené správy, neboť potřebné dokumenty jí zabavil stát. Podle posudků, které má k dispozici, vykazovala stěžovatelská družstevní záložna ke dni uvalení nucené správy zisk, a pro nařízení nucené správy proto neexistoval zákonný důvod. Dále tvrdí, že se dosud nemůže účinně domáhat náhrady utrpěné škody u vnitrostátních soudů, neboť její obchodní a účetní dokumenty jsou stále zabaveny. Dále zdůrazňuje, že tři čtvrtiny případného spravedlivého zadostiucinění nakonec nebudou vyplaceny jejím členům, nýbrž státu, neboť stát je věřitelem tří čtvrtin z veškerých pohledávek přihlášených do konkursního řízení.

8. Vláda uvádí, že mezi uvalením nucené správy a tvrzenou majetkovou škodou neexistuje příčinná souvislost. Tvrdí, že by neměla být přiznána náhrada majetkové škody ani spravedlivé zadostiucinění za porušení Úmluvy. Vláda se opírá o znalecký posudek společnosti PricewaterhouseCoopers Česká republika, s. r. o., který nechala pro účely tohoto sporu vypracovat. Podle posudku činila tržní hodnota stěžovatelské družstevní záložny k 11. lednu 2000, tj. bezprostředně před uvalením nucené správy, 0,0 Kč. Družstevní záložna tedy nebyla schopna v dlouhodobém výhledu pokračovat ve své dosavadní obchodní činnosti. Posudek nezjistil, že by se nucený správce dopustil z ekonomického hlediska nějakých chyb, a popřel také závěry obsažené ve znaleckých posudcích předložených stěžovatelskou družstevní záložnou. Řízení o stěžovatelských žalobách na náhradu škody proti státu dosud probíhá, neboť dne 26. dubna 2007 Nejvyšší soud věc vrátil soudu prvního stupně k novému projednání. Vláda zdůrazňuje, že špatná hospodářská situace stěžovatelské družstevní záložny byla důsledkem špatného hospodaření jejího vedení, které bylo ve funkci před uvalením nucené správy. Vláda považuje požadované spravedlivé zadostiucinění za absurdní, neboť stát vyplatil členům stěžovatelské družstevní záložny z fondu pojištění vkladů náhradu škod způsobených špatným hospodařením stěžovatelské družstevní záložny před uvalením nucené správy v celkové výši přibližně 294 miliónů Kč.

9. Soud konstatuje, že příčinou porušení konstatovaných v rozsudku ve věci samé bylo na poli článku 1 Protokolu č. 1 to, že nucený správce odepřel stěžovatelské družstevní záložně přístup k jejím obchodním a účetním dokumentům, a na poli článku 6 Úmluvy to, že stěžovatelská družstevní záložna neměla možnost nechat dostatečným způsobem soudně přezkoumat uvalení nucené správy (viz rozsudek ve věci samé, § 94-95 a 113-115, 31. července 2008). Soud neshledal porušení Úmluvy v samotném zavedení nucené správy, nýbrž

výslovně prohlásil, že „lze mít za to, že ... převzetí kontroly nad činností ... spadalo do tohoto prostoru pro uvážení[, který náleží státu]“ (viz rozsudek ve věci samé, § 90¹). Z toho plyne, že mezi porušením článku 6 odst. 1 Úmluvy a článku 1 Protokolu č. 1 zjištěným v projednávané věci na straně jedné a uvalením nucené správy na straně druhé není prokázána příčinná souvislost. Jakkoli uvalení nucené správy mohlo mít pro družstevní záložnu nepříznivé finanční důsledky, Soud nemůže spekulovat o tom, jaká by byla ekonomická situace stěžovatelské družstevní záložny, pokud by bývala mohla napadnout zavedení daných opatření v řízení splňujícím požadavky článku 6 Úmluvy a článku 1 Protokolu č. 1 (viz přiměřeně *Capital Bank AD proti Bulharsku*, č. 49429/99, § 144, ESLP 2005-XII (výňatky); *Tre Traktörer AB*, s. 25, § 66, *Fredin (č. 1)*, s. 20, § 65, a *Credit and Industrial Bank*, § 88, vše cit. výše).

10. Pokud jde o požadavky stěžovatelské družstevní záložny týkající se údajných ztrát způsobených neodborným postupem nuceného správce, což je otázka, kterou Soud v rozsudku ve věci samé odložil do rozhodnutí podle článku 41 Úmluvy (§ 86), konstatuje Soud, že před vnitrostátními soudy v tomto ohledu dosud probíhá řízení o náhradě škody (viz § 8 výše) a není důvod domnívat se, že příslušné otázky nebudou v tomto řízení projednány. V každém případě však škoda uváděná v tvrzeních stěžovatelské družstevní záložny nevyplyvá z porušení, která Soud zjistil, nýbrž ze zavedení a průběhu nucené správy samotné. Tyto požadavky proto nesouvisejí se zjištěným porušením a nejsou důvodem pro přiznání zadostiučinění podle článku 41 Úmluvy.

Z tohoto titulu se proto žádná náhrada nepřiznává.

B. Náklady řízení

11. Stěžovatelská družstevní záložna požaduje jako náhradu svých nákladů řízení částku 1 333 083,80 Kč (49 465 €). Uvádí, že tyto náklady zahrnují 525 000 Kč za znalecký posudek k určení výše ztrát utrpěných v období od 12. ledna 2000 do 31. prosince 2001 a 128 110 Kč za právní zastoupení v řízení, v němž bylo napadeno prodloužení nucené správy ze dne 12. července 2001; zbytek tvoří odměna a výdaje právního zástupce před Soudem, které představují 212 zúčtovatelných hodin se sazbou v rozmezí 2 500 až 4 000 Kč (98 až 157 €). Dále požaduje náhradu nákladů vnitrostátního řízení ve věcech náhrady škody a jmenování likvidátora. Tvrdí, že část těchto nákladů uhradily jiné právnické osoby, L. V. P., spol. s r. o. a AZ STAVBA, s. r. o., a to kvůli konkursnímu řízení. Upřesňuje, že tyto prostředky ve skutečnosti poskytli její členové a formálně byly zaplacený těmito subjekty.

12. Vláda považuje tyto částky za přemrštěné a uvádí, že stěžovatelské družstevní záložně by měla být přiznána náhrada nákladů řízení nanejvýš 5 000 €. Kromě toho vyjadřuje pochybnosti o tom, zda ve stížnosti požadované náklady řízení skutečně vynaložila stěžovatelská družstevní záložna, jestliže tyto náklady zaplatily dvě jiné právnické osoby. Pokud nebude prokázáno, že uvedené právnické osoby tyto náklady zaplatily za účelem nápravy porušení práv stěžovatelské družstevní záložny podle Úmluvy, měl by být požadavek v této části podle názoru vlády zamítnut.

13. Soud konstatuje, že mezi porušením zjištěným v rozsudku ve věci samé a ztrátou údajně vzniklou v období mezi 12. lednem 2000 a 31. prosincem 2001 nebyla prokázána příčinná souvislost. Je proto toho názoru, že náklady na vypracování znaleckého posudku za účelem vyčíslení této ztráty by neměly být nahrazeny.

¹ Poznámka překladatele: správně § 94.

14. Pokud jde o řízení ve věci náhrady škody a jmenování likvidátora, předmět těchto řízení nezahrnuje právo stěžovatelské družstevní záložny, ve vztahu ke kterému byla konstatována porušení. Z toho vyplývá, že náklady vzniklé v těchto řízeních nebyly vynaloženy ve snaze dosáhnout nápravy zjištěných porušení práv stěžovatelské družstevní záložny plynoucích z Úmluvy u vnitrostátních soudů, a proto by rovněž neměly být nahrazeny.

15. Naproti tomu částka 128 110 Kč (5 028 €) za právní zastoupení ve vnitrostátním řízení, v němž bylo napadeno prodloužení nucené správy ze dne 12. července 2001, byla vynaložena v průběhu řízení, ve kterém se stěžovatelská družstevní záložna domáhala ochrany svých práv plynoucích z Úmluvy. Vzhledem ke složitosti případu, předmětu řízení, počtu instancí, před kterými byla věc projednávána, a důkazům, které byly v tomto ohledu předloženy, považuje Soud uvedenou částku co do výše za přiměřenou a náhradu těchto nákladů přiznává v plném rozsahu.

16. Co se týče nákladů řízení o této stížnosti, s ohledem na složitost a rozsah projednávané věci má Soud za to, že počet zúčtovatelných hodin předložený stěžovatelskou družstevní záložnou přiměřeně odpovídá potřebám jejího řádného právního zastupování. Nemůže však pominout skutečnost, že důkazy v tomto ohledu předložené zahrnují mimo jiné položky, jako je mediální poradenství a analýzy, které nemají vztah k právní pomoci, a nelze je tedy zařadit do žádné kategorie výdajů a nákladů, jejichž náhradu lze z tohoto titulu přiznat. Kromě toho se některé položky, jako například výdaje za rozmnožování, jeví co do výše nepřiměřené. Pokud jde o tvrzení, že náklady zčásti nebyly hrazeny stěžovatelskou družstevní záložnou, je pravdou, že podle faktur předložených Soudem některé platby právnímu zástupci uhradily společnosti L. V. P., spol. s r. o. a AZ STAVBA, s. r. o., tedy právnické osoby odlišné od stěžovatelské družstevní záložny. Avšak z popisu právních služeb obsaženého v těchto fakturách vyplývá, že platby byly provedeny s cílem zajistit právní zastupování před Soudem. Jelikož obsah těchto faktur nebyl zpochybněn, považuje Soud za vhodné přiznat stěžovatelské družstevní záložně jako náhradu výdajů a nákladů na právní zastoupení v řízení před ním částku 499 081,59 Kč (19 587 €).

17. Soud proto přiznává z tohoto titulu stěžovatelské družstevní záložně celkem 627 191,59 Kč (24 615 €).

C. Úrok z prodlení

18. Soud považuje za vhodné, aby byly úroky z prodlení založeny na úrokové sazbě marginální zápůjční facility Evropské centrální banky, zvýšené o tři procentní body.

Z TĚCHTO DŮVODŮ SOUD JEDNOMYSLNĚ

1. *rozhoduje,*

- a) že žalovaný stát má stěžovatelské družstevní záložně² zaplatit ve lhůtě tří měsíců ode dne, kdy rozsudek podle článku 44 odst. 2 Úmluvy nabude právní moci, částku 24 615 € (dvacet čtyři tisíce šest set patnáct eur) z titulu nákladů řízení a případnou částku daně, která se převede na české koruny podle kursu platného ke dni zaplacení;

² Opraveno dne 27. ledna 2010: Text zněl „stěžovatelům“ v předchozí verzi rozsudku.

- b) že od uplynutí výše uvedené tříměsíční lhůty až do zaplacení bude stanovená částka navyšována o prostý úrok se sazbou rovnající se sazbě marginální zápůjční facility Evropské centrální banky platné v tomto období prodlení, zvýšené o tři procentní body;

2. *zamítá* v ostatním návrh stěžovatelů na přiznání spravedlivého zadostiučinění.

Vyhotoveno v anglickém jazyce a sděleno písemně dne 21. ledna 2010 v souladu s článkem 77 odst. 2 a 3 Jednacího řádu Soudu.

Claudia Westerdiek
Tajemnice

Peer Lorenzen
Předseda